

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is f 5,00; voor de buitensteden f 6,00; franco door het geheele Rijk.
Brieven, Gelden, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

ZATURDAG, 24 MEI.

Advertentien van Zes regels en daar beneden worden tegen f 1,00 geplaatst; meer dan Zes regels tegen 15 cents er regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 23 Mei.

De discussie in de Tweede Kamer over de gemeentewet begint een trager gang te nemen; en ofschoon de Kamer eenigzins verwijt bij de politie der gemeenten, zal zij zich waarschijnlijk veel langer ophouden bij de belasting der gemeenten. Intusschen, wat er ook van zij, het grootst gedeelte der wet is afgehandeld; en eene ernstige discussie, waar zij pas geelt, is nuttig. Wij hebben tot dusverre niet te klagen, dat van de gemeentewet is misbruik gemaakt om de beraadslaging nutteloos te rekken. Over het algemeen hebben de leden der Kamer zich beijverd, om kort en bondig te zijn, en zijn er slechts zeer weinigen, die zich nog verplicht gevoelen om telkens de vergadering met hunne bijzondere meening te komen lastig vallen. Wij constateren alzoo met genoegen, dat de debatten in de Kamer meer zakelijk worden.

Uitspreken was aan de orde van discussie art. 191 over den commissaris van politie, de politiebeambten en veldwachters der gemeenten. Daarop zijn twee amendementen voorgesteld. De eerste alinea zegt dat de commissaris van politie door den koning benoemd wordt. De heer Hengst stelt voor dat de commissaris door den koning zal worden benoemd uit eene voordragt van drie personen door den raad opgemaakt, of indien de commissaris van politie voor meer dan eene gemeente dient, opgemaakt door eene commissie, die door de benoeming van drie raadsleden uit elke gemeente daartoe is gevormd.

De laatste alinea van art. 191 bepaalt onder anderen dat de veldwachters benoemd worden in overleg met den burgemeester door den commissaris des Konings in de provincie. De heer Zyker verlangt, dat de raad den veldwachter zal benoemen.

Beide voorstellers meenen dat het gouvernement hier onnoodig, of althans te zeer afwijkt van den regel der gemeentewet, dat de Raad zijne beambten benoemt, en dat in alle geval hun amendement genoegzaam voorziet in het staatsbelang. De minister evenwel betwist zulks. Wij gelooven met den minister, dat de politie, die zelden alleen plaatselijk is, maar ieder oogmerk in aanraking komt en werkzaam zijn moet ten behoeve van de de algemeene dienst, ook van die algemeene dienst moet afhangen, om geregeld en met kracht te kunnen werken. De minister beroept zich te dien aanzien op de ondervinding, welke inderdaad maar al te zeer bewijst, dat de benoeming door het gouvernement noodzakelijk is. De heer van Nispen heeft daartegen ingebracht, dat dewijl de gemeente hare politie bezoldigt, zij ook daarom op hare benoeming invloed moet uitoefenen. Dien ten gevolge uit den heer Sloet de meening dat de bezoldiging dan liever voor een gedeelte door den Staat moet worden gedragen. De minister beantwoordt zulks met de aanmerking dat de kwestie van bezoldiging der politie beambten bij de gemeente dezelfde is als de kwestie der burgemeesters. Daarna worden beide amendementen ter stemming gebragt en verworpen, terwijl art. 191 onveranderd wordt aangenomen, gelijk ook de twee volgende artt.

Vervolgens is Titel III aan de beurt en handelt »van de besluiten der Gemeentebesturen, aan de goedkeuring der Gedeputeerde Staten te onderwerpen.» Art. 194 vindt geen bezwaar. Uit art. 195 over de jaarmarkten en gewone marktdagen wordt door den heer van Lynden het bewijs geput, dat de regering de zelfstandigheid der gemeenten niet ontziet, maar een ijzeren net smeedt om over de gemeenten uit te werpen. De overdrijving des sprekers is zoo in het ooglopend, dat het onnoodig is er bij stil te staan. Zij heeft niet belet dat art. 195 werd aangenomen, zelfs zonder hoofdelijke stemming. De volgende artikelen, tot art. 202 geven geen stof tot bemerking.

Titel IV regelt »de begrooting van inkomsten en uitgaven en de daartoe betrekkelijke rekening en verantwoording» Art. 203 bepaalt, dat de begrooting jaarlijks 4 maanden vóór het jaar, waar zij moet dienen, door burgemeester en wethouders aan den raad zal moeten worden voorgedragen. De heer de Man meent het tijdstip te moeten bekorten, en stelt dus voor, dat de begrooting zal moeten worden voorgedragen uiterlijk op 1° October,

terwijl hij insgelijks de bepaling van alinea 3, dat er veertien dagen moeten zijn tusschen de verkrijgbaarstelling der begrooting en de discussie over de begrooting, wil hebben bekort tot 8 dagen. Voor deze wijziging pleit niet eene voldoende reden. En het voornaamste argument daarvoor aangehaald, bewijst te veel. Men zegt, hoe later men eene begrooting voorstelt, hoe beter men haar kan beoordeelen. Men moest ze dan niet 1° October, maar 1° December laten voordragen. Het amendement is herhaaldelijk door den minister bestreden, en na eene te lang gerekte discussie verworpen met algemeene stemmen op 4 na. Art. 203 en 204 gaan vervolgens zonder hoofdelijke stemming door.

Art. 105 geeft aanleiding tot eene eenigzins breedvoerige discussie. Het geeft eene opsomming der posten die op de begrooting van uitgaven moeten worden gebragt. De laatste alinea van dat artikel zegt dat op de gemeente begrooting voortkomen (lit. X) »alle uitgaven, »door bijzondere wetten aan de gemeenten opgelegd.» In verband daarmede bepaalt art. 212, dat wanneer de raad weigert, de door de wet aan de gemeente opgelegde uitgaven op de begrooting te brengen, zulks door Gedepute. Staten geschiedt.

De heer van Goltstein vreest dat daardoor inbreuk zal worden gemaakt op de vrije werking der gemeentebesturen. De minister antwoordt in de eerste plaats, dat gelijke bepaling in de provinciale wet is opgenomen, en dat de kwestie alzoo door een antecedent is uitgemaakt. En ten tweede, dat hier alles afhangt van de vraag, of de wetgever gerechtigd is om zoodanige regelen te stellen, als hier worden gegeven, ten einde bij het vrije regt van bestuur te verhinderen, dat de gemeente zich niet onttrekke aan wettelijk verplichte uitgaven. Daaraan valt niet te twijfelen. — De heer van Hall vraagt eene verklaring van het verband van art. 212 met art. 205. Uit het antwoord van den minister blijkt dat art. 212 in bestand staat met den ganschen omvang der begrooting. Daaruit is natuurlijk inmening van het gewestelijk bestuur in het plaatselijk te vreezen ten gevolge der discretionnaire magt verleend door artikel 212, aan de Gedeputeerde Staten. Maar die inmening is onvermijdelijk door art. 140 der grondwet; en de plaatselijke besturen hebben in het beroep op den Koning een middel tot verwerping. Voor ons is het duidelijk, dat de regeling van deze aangelegenheid niet zonder gevaar is voor de vrijheid der Gemeentebesturen. Maar met art. 140 der Grondwet gelooven wij dat de zaak niet anders kan worden behandeld, dan in het ontwerp is voorgesteld. De Kamer schijnt ook die zienswijze te deelen; want zij heeft met eene meerderheid van 49 tegen 9 stemmen art. 105 en art. 212 onveranderd aangenomen. De overige artt. zijn zonder hoofdelijke stemming doorgestaan tot en met art. 217.

Vervolgens komt het 2e. hoofdstuk van dezen titel »van de rekening en verantwoording» in beraadslaging. Art. 218 en 219 vinden geen tegenkanting. Maar bij art. 120 wordt door den heer Poortman het amendement voorgesteld, uit de bepaling, dat de raad het bedrag der ontvangsten en uitgaven voorlooppig vaststelt, het woord voorlooppig te ligten, omdat de raad zelf zijne rekening sluit, schoon met goedkeuring der Gedepute. Staten. Bij de aanmerking van den min. van binnenl. zaken, dat dit amendement het stelsel der regering aangrijpt, en dit stelsel alzoo door dit amendement eene wijziging zou moeten ondergaan, zoo wordt door den heer de Fremery de motie van orde gedaan, dat de discussie tot heden zal worden verdaagd, opdat de heer Poortman zijne wijziging, met de anderen, die er noodzakelijk uit moeten voortvloeijen, zou kunnen doen drukken en ronddeelen. Dien overeenkomstig wordt besloten.

Wij lezen in een Correspondentie artikel medegedeeld door den *Echo Universel de la Presse Catholique*:

»Om u te bewijzen hoe verkeerd het is dat de dagbladen de berigten uit Zweden veronachtzamen, zal ik u een kort verslag geven van hetgeen er in de laatste acht dagen is voorgevallen, dan moogt gij zelf oordeelen, of de landen van den eersten rang in zoo weinig tijds wel belangrijker berigten opleveren. En wel vooreerst, zou men het niet belangrijk vinden, wat de Zweedsche

dagbladen ons als iets zeer gewoons vermelden, namelijk dat Hare Hoogheid Prinses Louise der Nederlanden, op Goeden Vrijdag haar Paschen heeft gehouden in de Kapel van het Koninklijk slot, in tegenwoordigheid van den Koning en van den Prins haren echtgenoot, volgens de Lutherse instelling? Zij heeft dus de herormde godsdienst afgezworen om het Lutheranisme te omhelzen, want het is geenszins te denken dat de Prinses in dat opzigt het voorbeeld heeft durven volgen van den pastoor der *Hollandsch Gereformeerde gemeente*, de heer Rohlieb, die te gelijktijd pastoor der *Duitsch-Luthersche gemeente* is en de communie toedient volgens ieders bijzondere manier. Overigens is de heer Rohlieb nimmer de biechtvader van Prinses Louisa geweest. Zij had zich integendeel vervoegd bij den pastoor der *Zwitsersche of Fransche Gereformeerde gemeente*, waar zij tot dus verre de kerk had bezocht. Die verandering van geloofsbelijdenis schijnt op de Prinses zelve eenen grooten indruk te hebben gemaakt, zoodat zij bijna gedurende de gansche mis (t is bekend dat in Zweden de voornaamste plegtigheden der mis behouden zijn) zich genoodzaakt vond in de sacristij te blijven, welke zij slechts verliet om zich aan de Communiebank te plaatsen, waar zij knielend tusschen den Koning en haren echtgenoot de Communie ontving. Dit feit bewijst ten minste ééne zaak, namelijk dat de Zweden niet behoeven te vreezen voor een al te grooten invloed hunner aanstaande Koningin op de zaken der regering; of zouden het misschien de uitdrukkingen van genegenheid zijn, van de redenaars uit de verschillende standen der Kamer, bij derzelver openingsredenen, ten gunste eener protestantsche Prinses, die Hare Koninklijke Hoogheid voor de godsdienst van den Staat gewonnen hebben?

Nog lezen wij in hetzelfde blad:

»Voor eenige dagen hebben wij vermeld dat een werk van Luther te Leipzig was in beslag genomen; een protestantsch blad, *das Frankfurter Journal*, maakt daarop de volgende aanmerking: »De in beslagname van Luthers brochure, *Ueber Fürsten, Adel, u. s. w.*, wordt hoogelijks afgekeurd. Ofschoon Luther in zijne talrijke geschriften en preeken eene scherpe en verpletterende kritiek gevoerd heeft over de Vorsten, den Adel, de Priesters, de Burgers, de Ambtenaren, enz.; ofschoon zijne beginselen gevaarlijk en laakbaar zijn; had men toch een sluijer moeten werpen over dit geschrift, ten einde de gevolgen voor te komen die daaruit zouden kunnen voortvloeijen. Reeds beginnen de Katholijken er openlijk den spot mede te drijven dat zij protestantsche Staten de leer van hunnen Meester zien veroordeelen!»

In het verslag tot regeling der verantwoordelijkheid van de hoofden der ministerieele departementen wordt gezegd, dat door enkele leden, naar aanleiding van de Memorie van Toelichting, in het ontwerp aanleiding is gevonden, om het beginsel der ministerieele verantwoordelijkheid te bespreken, waarbij zij noodig vonden op de bepaling der Grondwet te drukken, waarin wordt verklaard, dat de souvereiniteit aan het Huis van Oranje is en blijft opgedragen. Daarna gaat het verslag voort:

»Ook naar aanleiding der Memorie tot Toelichting van dit voorstel, is in sommige Afdeelingen het beginsel ter sprake gebragt, waarop, onder den constitutioneelen regeringsvorm en met het org op onze Grondwet, de ministerieele verantwoordelijkheid berust. Daarbij toonden enkele leden er bijzondere prijs op te stellen, om te doen blijken, dat zij wel in sommige, doch geenszins in alle opzichten zich met hetgeen omtrent dit punt in genoemde memorie voorkomt, konden vereenigen. Naar hunne overtuiging vormt men zich een onjuist begrip van de ministerieele verantwoordelijkheid, als men zich voorstelt, dat het daarbij eene overdracht geldt der aansprakelijkheid van den onschendbaren Vorst op de staatsdienaren, die onder hem het algemeen gezag uitoefenen, en dus aan eene soort van fictie denkt. Het is, zoo als men het in een bekend werk over ons staatsregt met zoo veel juistheid vindt uitgedrukt, geene verantwoordelijkheid van een ander, die de Minister overneemt; zij kleefst aan zijn eigen feit, aan de medewerking waartoe hij zich verbond. Nog minder mag, naar de zienswijze dezer leden, bij de behandeling van het tegenwoordig onderwerp uit het oog worden verloren het souverain gezag des Konings; zoo als dit, volgens der Grondwet, hetwelk in het wezen der Grondwet van 1814 overeenstemt met het Huis van O...

grondslag, of wil men den hoeksteen van ons staatsgebouw uitmaakt. Daar de Koning door tusschenkomst van Ministers zijn gezag uitoefent, heeft de Grondwet te regt gewild, dat de Koning voor hunne handelingen verantwoordelijk zijn, en als zij zich vergrijpen, gestraft kunnen worden. Er is daarin eene zeer wettelijke waarborg voor de Natie, dat hare vrijheid en hare regten zullen onverkort worden gehandhaafd; een waarborg voor den Koning zelven gelegen. Maar dit neemt niet weg, dat de Koning, binnen den door de Grondwet afgebakenden kring zijner magt, zich zelfstandig beweegt, naar eigene overtuiging handelt. Alleen door het streng vasthouden aan deze beginselen bestaat, naar het gevoelen der hier bedoelde leden, genoegzame zekerheid tegen eene ontaarding onzer staatsinstellingen, die evenmin de heerschappij van overdrevene denkbelden van volkssoevereiniteit, als de uitsluitende oppermagt eener alles dwingende parlementaire meerderheid toelaten. Daardoor alleen kan die afcheiding der staatsmagten verwezenlijkt worden, die tot het wezen ook van onzen regeringsvorm behoort, en wordt het gevaar voorgekomen, dat eene enkele staatsmagt de overige beheerscht, en den grondwettigen invloed der Kroon te niet te doen gaan. De overige leden bepaalden zich tot de verklaring, dat zij geenszins door hun stilzwijgen geacht wilden worden de gezegden der Memorie van Toelichting, waarop hier wordt gedoeld, onvoorwaardelijk te beaamen. Terwijl aan den anderen kant de juistheid van sommige der hierboven aangeduide stellingen te zeer in 't oog springt, dan dat men daaraan niet gaarne zijn zegel zou hechten.

Bij de waardering van den inhoud der voorgedragene wet in 't algemeen, heeft men eenstemmig verklaard, daaraan in zoverre de voorkeur te geven boven het ontwerp van 1842, als zij zich beperkt tot ambtsmisdriven, die alleen een Minister als zoodanig plegen kan, en dus niet op het gebied van het gewone strafregt uitwaait. Daarentegen heerschte verschil van gevoelen over de vraag, of dit voorstel werkelijk zulk eene afdoende regeling van de verantwoordelijkheid der hoofden van de ministerieele departementen bevat, als volgens het 3de lid van art. 73 der Grondwet wordt vereischt, en dus als volledig zij aan te merken. Ofschoon de meerderheid der leden zich geneigd toonde op, behoudens de nader mede te deelen aanmerkingen omtrent de onderdeelen der wet, deze vraag toeantwoord te beantwoorden, werd door een niet onaanzienlijk aantal andere leden beweerd, dat de straffelijke verantwoordelijkheid der Ministers zich onder onze Grondwet verder uitstrekt of behoort uit te strekken, dan naar de thans voorgedragene bepalingen het geval zou zijn. De Regering had, naar de meening dezer laatste leden, het voorschrift van het 3de lid van art. 73 in een te bekrompen zin opgevat. De daar voorkomende woorden: *Hunne verantwoordelijkheid wordt geregeld door de wet*, kunnen niet uitsluitend slaan op dat deel van den werkkring der Ministers, waarvan het onmiddellijk voorafgaand lid van het grondwets-artikel spreekt, namelijk de zorg voor de uitvoering der Grondwet en der andere wetten, voor zoverre die van de Kroon afhangt. Men had dit kunnen weigeren, als het aangehaalde voorschrift zoodanig in art. 73 was opgenomen, als het oorspronkelijk in het ontwerp der staatscommissie van 17 Maart 1848 luidde. Maar zulks is niet het geval geweest. Bij de grondwetsherziening is uit de bedoelde bepaling de uitdrukking *verantwoordelijkheid*, en zijn derhalve de grenzen der ministerieele verantwoordelijkheid, in zoverre deze voor regeling bij de wet vatbaar is, wijder uitgezet; of liever heeft men de bedoeling laten doorblijven, dat deze regeling met het oog op het algemeen beginsel van de verantwoordelijkheid der Ministers, in art. 53 der Grondwet opgenomen, behoort te worden tot stand gebracht. Mag men dit een en ander aannemen en behoort dus bij de regeling der ministerieele verantwoordelijkheid geheel de afdeeling der Grondwet, die van de magt des Konings handelt, in het oog te worden gehouden, dan schijnt het niet twijfelachtig, dat bij de opstelling der straffere ambtsmisdriven in art. 3 dezer wet, ook op de eene of andere wijze gewag behoort te worden gemaakt van regeringsdaden der Ministers, die, zonder dat daarbij juist grondwetschennis of overtreding der wetten plaats vindt, reeds in strijd zijn met het belang, de eer en de veiligheid van den Staat. Zulke handelingen kunnen aan den Staat een onherstelbaar nadeel berokkenen. Zij kunnen uit haren aard veel strafbaarder zijn, dan de in de wet opgesloten, waaronder handelingen voorkomen; die niet veel meer dan den vorm, de wijze van uitvoering der Grondwet of van andere wetten betreffen. Ook nalatigheid en verzuim in het behartigen van het belang, de eer en de veiligheid van den Staat zouden strafbaar moeten worden gesteld. Er zijn gevallen denkbaar, dat de zorgeloosheid van eenen Minister, bijv. met opzigt tot het nakomen van verbindtissen en verplichtingen jegens andere mogendheden, den Staat aan gevaaren blootstelt van den meest dreigenden aard.

Nog uit een ander oogpunt zagen verscheiden leden in den beperkten inhoud der voorgedragene bepalingen zeer wezenlijk bezwaar. Geheel de wet was, meenden zij, zoodanig ingericht, alsof daarbij de verantwoordelijkheid der Ministers in haren ganschen omvang geregeld werd, en dus, waar zij kwam, alle aansprakelijkheid, al is het dan ook geene strafregtelijke, voor hen zou ophouden. Het viel in het oog, dat deze opvatting, waartoe vooral ook het opschrift van § 1 in art. 1 aanleiding gaven, bedenkelijke gevolgen na zich kon trekken. Zij zou er toe kunnen leiden, om het beginsel der ministerieele verantwoordelijkheid, juist daer, waar dit beginsel het meest en het nuttigst kan werken, geheel weg te redeneren. Daarom dan ook drongen eenige leden met nadruk aan op het brengen van eenig voorbehoud in de wet, waaruit bleek, dat zij alleen de strafregtelijke en financiële verantwoordelijkheid regelt, maar daarom niets ontnaemt of tekort doet aan de toepassing van het algemeen beginsel, in art. 53 der Grondwet opgenomen.

Lazonderheid met het oog op de staatkundige verantwoordelijkheid der Ministers werd zulk een voorbehoud verlangd. Het is waar, deze verantwoordelijkheid is, zoo als men nagehoeg algemeen erkende, niet door een wet te regelen. Maar toch zou men zeer ongaarne medewerken tot het vaststellen eener wet die voort kon geven aan het denkbeeld, dat hier te lande door de Ministers ook niet een zuiver staatkundige verantwoordelijkheid bestaat. In eene der Afdelingen waren er enkele leden, naar wier gevoelen te dezer gelegenheid over de regeling van de minder het stilzwijgen mocht worden bewaard, omdat zij hunne oordeelen moesten erkennen, dat de staatkundige verantwoordelijkheid der Ministers, gelijk zij die begrepen en men ze in Engeland kent, tot nu toe hier te lande nog niet in het leven is geroepen. Sedert jaren, zeiden

zij, heeft men op de opnemng van dit beginsel in onze staatsinstellingen aangedrongen. Steeds werd het beschouwd als in onmiddellijk verband te staan met de invoering van regstreeksche verkiezingen en het toekennen aan den Koning van het regt tot ontbinding der wetgevende Kamers. Maar ofschoon bij de grondwets-herziening van 1848 die laatste gewichtige wijzigingen in ons staatsregt tot stand zijn gebracht, heeft men, naar het beweren dezer leden, nog altijd te vergeefs uitgezien naar de optrekking van een in den waren zin des woords verantwoordelijk homogeen ministerie, hetwelk voor zijn regeringsstelsel openlijk uitkomt, en in de goedkeuring daarvan door de meerderheid der wetgevende Kamers zijnen voornamen steun zoekt. Integendeel meenden zij maar al te zeer de strekking te bespeuren; om te dezer aanzien den ouder, afgekeurden weg te blijven bewandelen."

Te Assen is door de Provinciale Staten tot lid der Gedeputeerde Staten, in plaats van den heer H. J. Kijm-mel, te Hoogeveen, verkozen de heer H. H. A. Sluis. De benoeming van den heer Blom tot lid der Prov. Staten werd voor nietig verklaard, wegens gebrek in den vorm. Nog is de heer Tonckens, van Meppel, op nieuw benoemd tot lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal.

Bij besluit van den 15den Mei 1851, zijn de gemeenten Etten en Leur opgenomen onder de losplaatsen van steenkolen bij invoer langs de Schelde en het Kanaal van Ter-Neuzen.

Bij besluit van dezelfde dagteekening is insgelijks de gemeente Biervliet erkend als losplaats van steenkolen bij invoer uit België langs het kantoor Sas van Gent.

Uit eene opgave van het getal binnenlandsche brieven, welke gedurende de vier eerste maanden van het jaar 1851 met de post zijn verzonden en ontvangen, blijkt dat de binnenlandsche briefwisseling gedurende deze vier maanden, in vergelijking tot het onmiddellijk voorafgaande tijdvak van September—December 1850, met 8,6 ten honderd is vermeerderd; terwijl de vermeerdering 89,85 ten honderd heeft bedragen boven het getal brieven in welk het tijdvak van Mei—Augustus 1850, zijnde de vier laatste maanden voor de invoering der postwet, heeft opgeleverd.

Het getal brieven met enkel port is geweest 2,602,607. Het getal brieven met dubbel en hooger port 102,452, totaal 2,705,059.

's GRAVENHAGE, 22 Mei. De Koning is gisteren namiddag van het Loo in deze residentie aangekomen, doch zal zich spoedig weder naar het Loo begeven.

STATEN-GENERAAL. TWEDE KAMER Zitting van Donderdag 22 Mei.

De commissie van rapporteurs, belast met het opmaken van het verslag omtrent het wets-ontwerp wegens den onderhandschen verkoop van een stuk domeingrond in Maastricht, heeft dat verslag vastgesteld en ter tafel gebracht. — Drukken en ronddeelen; zullende de dag der beraadslagingen nader worden bepaald. De beraadslagingen over de gemeente wet worden voortgezet en gaan van art. 191 tot art. 220. Door de commissie voor de verzoekschriften wordt bij monde van den heer van Lijnden verslag uitgebracht op een aantal adressen van Zottzieders, alle bezwaren aanvoerende tegen het wets-ontwerp betrekkelijk den accijs op het zout.

In al die adressen worden de noodlottige gevolgen van de aanneming der zoogenaamde verbeteringswet van den zoutaccijs geschilderd als uitlopende op de totale vernietiging van een belangrijken tak van industrie, en wordt in de bijzonderheden aangewezen dat onder een stelsel als dat van het ontwerp, met het behoud der peilingen en verderen administrativen omslag, de nijverheid ten eenemale wordt belemmerd, en dat wijders de aanneming dezer voordragt de sluiting hunner fabrieken zoude ten gevolge hebben. Allen beroepen zich op het belangrijk geschrift van professor Mulder. — Nederlegging ter griffie.

Voorts is nog aangaande andere adressen verslag uitgebracht, waarna de Vergadering is gescheiden.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIS, 21 Mei. Heden was de zitting der Wetgevende Vergadering niet onbelangrijk. Een voorstel van den heer Moulin, ten doel hebbende de zamenstelling te bepalen van de commissie van beoordeeling der verschillende voorstellen betreffende de herziening der constitutie. In weerwil van de oppositie des generaa's Cavaignac, heeft de Wetgevende Vergadering besloten dit voorstel tegen morgen aan de orde van den dag te stellen, benevens eene andere voordragt van den heer Morin, strekkende om den tijd te bepalen na welken de voorstellen tot herziening der constitutie op nieuw zullen mogen worden gedaan. Een en ander gaf aanleiding tot belangrijke debatten, want de herziening der constitutie is, gelijk men weet, thans het onderwerp van den dag.

Ten slotte heeft de Wetgevende Vergadering nog beaadslaagd over het ontwerp betreffende de suikerbelasting.

— Het *Journal des Débats* ziet Frankrijks heil in eene herziening der constitutie binnen de constitutioneele grenzen, en met behulp der wet van 31 Mei. De *Constitutionnel* wil daarentegen die wet vernietigd

hebben en eischt het algemeen stemregt. Men begint te gelooven, dat het Elysée niet voor geheel vreemd aan de manoeuvres van Dr. Veron, redacteur van de *Constitutionnel*, als men tot dusver had gedacht.

— In het Noorder dep. is de heer Waisse gekozen tot kandidaat der ordelievende partij, ter vervanging van den heer Lahitte.

— De heer Rouher, minister van justitie, is ad interim belast met de portefeuille van finantien, gedurende de afwezigheid van den heer Achille Fould.

— De generaal Aupick, die de ambassadeurspost te Londen meent te moeten weigeren, wordt te Parijs verwacht. Men zegt nu dat de heer Walowski derwaart zal gezonden worden.

— Bij besluit van den President der Republiek is de heer Vaisse, gewezen minister van binnenlandsche zaken, benoemd tot lid van het comité voor Algerie aan het ministerie van oorlog.

— Zekere V., een afgezet schoolonderwijzer, later maire, doch in zijne functie geschorst, is thans gearresteerd als beschuldigd van brandstichting.

— Te Saint Fargeau (Yonne) is in den nacht van den 17 een roode vlag met een opschrift aan een hoogst populier gehangen.

MADRID, 16 Mei. De verkiezingen zijn afgelopen en bijna overal gunstig voor het ministerie uitgevallen.

Men zegt dat de gematigde oppositie voornemens is om den heer Mon als kandidaat voor het voorzitterschap der Kamer voor te stellen. De kandidaat, die door het ministerie zal ondersteund worden, is de heer Mayans.

Er zijn evenwel bladen o. a. de *Epoca*, die melden dat de oppositie talrijker zal zijn dan men gedacht had ofschoon zij niet homogeen zal wezen. De progressisten zeggen zij, tellen 50 vertegenwoordigers, en in de vorige Kamer hadden zij er niet meer dan 10; bovendien zullen er 50 gematigden zijn, die tegen de schuldregeling zouden hebben gestemd en 60 oude oppositie mannen van de behoudende partij, of Montemolinisten. In het geheel is de oppositie dus 160 leden sterk.

— Uit Portugal luiden de tijdingen ongunstig. Berigten van Lissabon 12 Mei bevatten de proclamatie, die de maarschalk Saldanha, terstond na het uitbarsten der ongeregelheden te Lissabon op den 4 dezer, heeft uitvaardigd. Hij vermaant daarin het Portugesche volk om den troon van Koningin Dona Maria te bevestigen en beschuldigt graaf Thomar met eene ongehoorde berisping.

De maarschalk had echter beter gedaan, zoo hij den Portugezen het voorbeeld had gegeven van gehoorzaamheid aan zijne wettige vorstin.

Te Lissabon bleef nog alles rustig.

Inmiddels heeft de Koningin de tusschenkomst der kabinetten van de viervoudige alliantie ingeroepen. Het Britsch kabinet weigert niet alleen zoodanige interventie maar verzet er zich tegen dat Spanje of Frankrijk troepen in Portugal zenden.

De Engelsche staatkunde speelt hier dus weder een rol, harer waardig!

ENGELAND.

LONDEN, 21 Mei. Gisteren werd graaf Grey, minister van kolonien, in het Huis der Lords door graaf Wharreliff geïnterpelleerd over de benoeming eener commissie van enquête aan de Kaap. De minister zeide dat eene eigenlijke commissie zou worden afgezonden, maar slechts twee zaakkundige personen, belast den gouverneur hunne dienst aan te bieden en van de klagen der opzigtelijke stammen kennis te nemen. Graaf Ellenborough merkte op dat het zenden van 2000 man troepen voor den gouverneur-generaal meer zou afdoen dan het zenden van commissarissen. De minister replieerde dat al reeds troepen naar de Kaap afgezonden waren, en dat men daarmede zou voortgaan, bijaldien de noodzakelijkheid daarvan mogt blijken; doch dit alles sloot niet uit dat men den weg van bemiddeling kon inslaan, ten einde de betrekkingen tusschen het trouwe gedeelte der bevolking en de Engelsche natie voortdurend te bevestigen.

— In het Huis der Gemeenten stelde Sir W. Molesworth voor, de Koningin bij adres te verzoeken om de overbrenging van veroordeelde misdadigers naar van Diemensland, in Australie, te staken; hij legde petitiën over van een groot aantal inwoners van dat eiland, waarin de nadeelige invloed der misdadigers op de overige bevolking met de donkerste kleuren werd geschilderd.

De minister van kolonien antwoordde, dat de bezwaren der inwoners van van Diemensland overdreven maar overigens evenzeer op elke Britsche overzeegde bezitting toepasselijk waren, en dat dus de aanneming van het voorstel gelijk zou staan met een besluit om het deportatiestelsel op te geven.

Voorts werd besloten, de zitting tot Donderdag te verdagen uit hoofde van de heden te houden verrennen van Epsom bij Derby.

— Men verneemt dat een passagiers-trein op den spoorweg naar Derby heden tegen een goederen-trein ge-

den is. De schok was zeer hevig. Twee personen zijn op de plaatsgevend, en tien gekwetst.

— De *Freemans Journal* berigt dat in Ierland eene associatie gevormd wordt, met het doel om de vrijheid van het Katholicismus aldaar uit te breiden. Vele leden van het Parlement behoren daartoe.

— De gedurende het zomer-seizoen aangekondigde predikatie van katholieke geestelijken in Englands hoofdstad zijn door den Eerw. Pater de Ravignan S. J. den 1 Mei in de ruime zaal van Hanover Square geopend, en worden door Protestanten even zoo als door Katholieken veel bezocht. De indrukwekkende voordragt van dien veelbegaafden kanselredenaar, zijne gematigde en gepaste gebaren, maar vooral zijne krachtige, liefelijke taal, vol zalving, opwekking en bemoediging tevens, laten op zijn talrijk gehoor telkens een diepen indruk na. Zondag jl. bevond zich de hertog van Nemours onder zijn gehoor.

— Na Pater de Ravignan zal de Eerw. P. Deplace de predikatie vervolgen. Ook wordt, zegt men, Pater Lacordaire te Londen verwacht.

— H. M. heeft Maandag avond een schitterend bal op het paleis van Buckingham gegeven, waarbij 2100 personen tegenwoordig waren. H. M. opende liet bal met de prins van Pruisen in eene quadrille; hare vis à vis waren de hertog van Saxe-Coburg met de hertogin van Sutherland. Onder de genoodigden bevond zich ook prins Hendrik der Nederlanden.

— Gisteren middag ten drie ure ontving de koningin in plechtig afscheidsgehoor, op het paleis Buckingham, den graaf Schimmelpenninck, buitengewoon gezant en gevolmagtigd minister van het koninkrijk der Nederlanden, dezer dagen op zijn verzoek eervol ontslagen.

— Sedert de opening der tentoonstelling waren er nimmer zoo vele bezoekers als gisteren; men ontving £ 3360.15, terwijl de totale ontvangsten sedert de opening reeds £ 95 574.10 bedroegen.

— Men bewondert in het Amerikaansch gedeelte der tentoonstelling eene schaaftmachine, waarmee in een ongelooflijk kort tijdsbestek een plank aan beide zijden wordt glad geschaafd.

— Gisteren avond hebben de comités dezer stad voor de tentoonstelling aan de buitenlandsche commissarissen een luisterrijk gastmaal gegeven in Castle Hotel, te Richmond.

— De heer Chr. Morgan, secretaris van staat te New-York, heeft voor de Londensche wereld-tentoonstelling eene vrij belangrijke bijdrage geleverd, bestaande in eene verzameling van alle in den Staat New-York verschijnende nieuwsbladen, van ieder een nummer. Daarbij is gevoegd eene statistieke opgave, waaruit blijkt, dat aldaar in 1833 het getal der uitkomende nieuwsbladen 254, in 1851 echter 458 bedroeg. Dagbladen in 1853, 20 en in 1851 is dit getal reeds tot 56 geklommen. Het aantal der gezamenlijke nieuwsbladen der stad New-York (de nummers bedoeld) bedroeg in 1833, 10,628,600 en in den Staat behalve de stad 5,400,000, totaal derhalve 16,028,600.

In het jaar 1835 werd de journalistiek op nieuw uitgebreid door het verschijnen van de *New-York Herald*, waarvoor buitengewone krachtsinspanning en kosten werden aangewend, om het nieuws uit alle oorden der wereld, het spoedigst te kunnen mededeelen, iets, hetwelk zoo veel mogelijk moest worden gevolgd, wanneer de overige bladen wilden bestaan. De *Herald* gaf in 1850 het ongelooflijke getal van meer dan 11 miljoen vellen druks, dus meer dan de overige dagbladen in 1833 te zamen.

De persen in New-York (de stad) leveren in 1851 dagelijks 126,000 exemplaren, alzo in een jaar alleen aan dagbladen ongeveer 40 miljoen stuks, waarbij nog 7 miljoen weekbladen.

De gezamenlijke oplagen van alle nieuwsbladen in den Staat van New-York bedragen in dit jaar meer dan 60 miljoen exemplaren, dus bijna viermaal zoo veel als in 1833.

— Het verbruik van suiker is hier te lande sedert 1842 met 60 pCt., dat der thee en koffij met 30 pCt. en dat der Cacao met 31 pCt. toegenomen. De Londensche markt is de voornaamste verkoopplaats geworden der voortbrengselen van den Europeischen landbouw. Naar de Thee en de Yersey, werden de talrijke ladingen granen verzonden van al de punten der beide vaste landen. In 1849 zijn in Engeland 30 miljoen hectolitres graan van verschillende soort ingevoerd. Elke week brengen de stoombooten ladingen vee, gevogelte, eijeren en vruchten, uit Frankrijk, België en Nederland aan. De prijs van het koren in Engeland gaat dien der granen op het vaste land, weinig meer dan 15 of 20 pCt. te boven; de vleeschprijzen zijn 25 pCt. gedaald. De depôts der spaarkassen zijn: in Engeland alleen, van 1841 tot 1845, dus in een tijdvak van vier jaren, met meer dan £ 150 miljoen vermeerderd. De ellende nam bij dit alles ook merkbaar af. Sedert 1848 is het getal der bedeelde armen met 140,000 verminderd; en de uitgaven van 1849, vergeleken bij die van 1845, geven eene vermindering van 30 pCt.

— Eerstdaags zal aan de Clyde eene nieuwe schroefstoomboot te water worden gelaten, voor de dienst tusschen Liverpool en de Vereenigde Staten. Dit schip is, op eene uitzondering na, het grootste, dat ooit in dit rijk voor de koopvaardij gebouwd is. Het is een driedekker, 290 voet in de volle lengte, metende omstreeks 2,500 ton. Het zal in beweging worden gebracht door twee werktuigen van 450 paardenkracht, en naar hetzelfde beginsel als de schepen, die thans met zo goed gevolg voor Glasgow in dienst zijn. Van alle verbeteringen is partij getrokken, om spoed van vaart met stevigheid van bouw te vereenigen. Er zijn zeven waterdichte afscheidingen van ijzer, tot het dek toe gemaakt, waardoor elk van die afscheidingen vol water kunnen loopen, zonder dat het schip nog in gevaar is.

— De jongste uit Singapore ontvangen dagbladen berigten dat de bewerking der steenkolenmijnen op het eiland Labuan, in den Oost-Indischen archipel nabij Borneo, thans gelukkig voortgaat; er waren meer dan 300 arbeiders in de kolengroeven werkzaam; de gewonnen steenkool was op stoombooten beproefd en in hoedanigheid zelfs beter dan de Engelschen bevonden, terwijl men rekende dat de hoeveelheid gestadig en in sterke mate zou toenemen. Men vleide zich dat de steenkool-productie de opkomst dezer nieuwe Britsche nederzetting, die de schade, aanvankelijk door ongezondheid van dit oord geleden, te boven gekomen schijnt te zijn, grootelijks zou bevorderen.

— Men leest in de *Singapore Free Press*:
» Bij zijn vertrek naar Engeland is aan Sir James Brooke door een aantal Engelsche en andere kooplieden op Java een adres aangeboden, waarin deze hem hulde hebben gebracht voor zijne pogingen tot wering der zeerooverij, en waarin zij hunne hoop uitdrukken, dat hij, na in Europa van zijne ziekte hersteld te zijn, weder naar den Indischen Archipel moge terugkeeren, ten einde aldaar verder nuttig werkzaam te zijn.

— Men zegt dat de gen. Gonzales in Florida is gearresteerd, beschuldigd van een der aanvoorders te zijn van de ontworpen expeditie tegen Cuba. Dit plan schijnt volgens de jongste berigten thans geheel opgeheven te zijn.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 22 Mei. Volgens de Weener dagbladen zal Z. M. Keizer Frans van Oostenrijk in het eerst der volgende week van zijne hoofdstad naar Olmutz reizen, aldaar een dag verblijven en zich dan naar Krakau begeven. Voorts zal de Keizer weder naar Olmutz terugkeeren, in de nabijheid van welke stad groote militaire manoeuvres zullen plaats hebben. Men schijnt er nog niet volkomen zeker van of Z. M. Frans Joseph den Keizer van Rusland te Olmutz dan wel te Krakau of te Warschau zal ontvangen; ook wil men het heden weder in twijfel trekken of de koning van Pruisen bij de zamenkomst der beide Keizers zal tegenwoordig zijn. Intusschen worden te Olmutz groote toebereidselen gemaakt voor de ontvangst van aanzienlijke gasten.

Onze Koning is II. Zondag te Warschau aangekomen en aldaar met buitengewoon luister ontvangen. Reeds bevonden zich daar HH. MM. de Keizer en de Keizerin van Rusland, die, gelijk wij eergisteren hebben gemeld, onze vorst tot Skierniewia zijn te gemoet gereisd.

— Voor zijn vertrek naar Warschau, heeft de heer van Rochow zijne functien tijdelijk overgedragen aan den Oostenrijksche gevolmagtigde bij den bondsdag. Men wil hierin een duidelijk bewijs zien van de goede verstandhouding, die thans tusschen deze beide mogendheden bestaat.

— Ofschoon de onthinding der centrale bondscommissie vastgesteld is, zoo zet zij tot op dezen oogenblik hare functien voort, daar het collegie, door hetwelk zij vervangen zal worden, nog niet bijeen is.

— Den 19 zijn door den senaat van Bremen twee verordeningen afgekondigd, die in de laatste zitting der burgerschap met eene aanzienlijke meerderheid goedgekeurd waren. Bij de eerste wordt het regt van vereeniging, voor zooveel genootschappen van politieke strekking aangaat, voor een jaar geschorst; bij de tweede worden gestrengere strafbepalingen tegen het misbruik der drukpers vastgesteld.

— Men verneemt van eene goede zijde, dat onze regering voornemens is, zijne met de kleinere staten gesloten militaire overeenkomsten, te handhaven.

— Voor het vervoeren van personen, zal de spoorweg tusschen Straatsburg en Parijs den 27 dezer tot naar Saarburg geopend worden. Het vervoeren van vrachtoederen neemt den 1 Junij een aanvang.

— Het aantal landverhuizers neemt dagelijks toe; uit alle Zuid-Duitsche Staten komen zij bij groote scharen aan den Boven-Rijn aan, om van daar hunne reis naar Noord-Amerika voort te zetten.

— Den 18den is H. M. de Koningin der Nederlanden met een extra-trein van Stuttgart te Ulm aangekomen. Vervolgens heeft H. M. de reis naar Friedrichshafen voortgezet, en zal, na eenige dagen aldaar vertoeft te hebben, geruimen tijd in de omstreken van Zurich doorbrengen.

— De bondsraad van Bern heeft van het hoofdbestuur van politie de mededeeling ontvangen, dat alle misdadelingen, uitgezonderd diegenen, welke politie gesteld hebben of ziek zijn, thans het kanton verlaten hebben.

— Van den chef der politie-agenten, die uit Frankfort naar Londen zijn gezonden, is bij zijne aankomst in die stad zijn koffer ontstolen. Het is niet bekend of Duitsche dan wel Engelsche dieven hem daarvan ontslast hebben.

— Het Keizerrijk Oostenrijk beslaat, volgens de jongste statistieke opgaven, eene uitgestrektheid van 12,158 vierk. mijlen met 37,500,000 inwoners. Van deze behooren, volgens de oude Bondsconstitutie, 3,580 vierk. mijlen met 12,000,000 inwoners tot den Duitschen Bond. Men kan hieruit zien, dat, wanneer de regering thans vraagt om met al zijne staten tot den Bond te worden toegelaten, dit verzoek inderdaad eene groote strekking heeft, daar op dit oogenblik meer dan 2,3 gedeelte van het geheele keizerrijk (8,578 vierk. mijlen met 25,500,000 inwoners), van den Bond zijn uitgesloten.

BELGIE.

BRUSSEL, 22 Mei. Gisteren was de zitting der Kamer van Vertegenwoordigers zeer onbeduidend.

— Betreffende de zamenstelling van het ministerie valt heden nog niets met zekerheid te melden.

— De Portugeesche gezant in België is gisteren naar Oporto vertrokken, waar zijn broeder de maarschalk Saldanha zich nog bevindt.

— De baron van Warendorff, gezant van Zweden en Noorwegen bij het Belgische hof, is eergisteren alhier overleden.

STADSNIUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 23 Mei.

ONDERTROUWD (22 Mei): P. R. Stork met J. M. Greeve. — A. de Roever met J. C. Greeve.

GETROUWD (22 Mei): G. A. Helmhout met A. Witten. — J. van der Hust, wed. met C. Stadlander, wed. — R. Berger van Venlo met E. Bohling. — J. A. Wagner met E. Roesch. — H. J. Gaselliet met M. M. Frinsel. — J. W. Lodeesen met M. Salm. — J. E. Davidson met J. J. van Buuren.

BEVALLEN (20 Mei): A. B. Kruiseman, geb. Romeny, Z.

OVERLEDEN (18 Mei): H. Bos Scholting, 36 j. — (30 Mei): A. M. B. Lorie. — (21 Mei): R. M. M. Nierbeck, 3 j.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 23 Mei.

AFLOOP der heden gehouden TABAKS-VERKOPING. — 130 vaten Maryland van 24 a 33½ verk. dooreen 26½ — 392 cer. Cuba, waarvan 312 verkocht van 42 a 55 en dooreen 52½ cs. — 257 cer. St. Domingo van 25½ a 37, verk. dooreen ca. 30 cs. — 200 pakk. Manila, 3 kav. verk. van 47½ a 60 cs. en het overige opgeh. van 55½ a 35. — 600 pakk. Java 3½ a 4½ gedeeltelijk opgehouden; het overige niet geveld. — 1626 cer. Cuba: 29 kav. verk. van 37½ en 38, dooreen 43½ cs., de rest op 37½ en 34½, dooreen 37 cs. — 50 pakk. Faltzer Tabak 28 a 30½ cs verkocht; dooreen 29½ cs.

30.500 Sigaren f 17 a 18½ verk. 25 vaten B S Mary, van f 107 tot f 201, dooreen f 156.

GRAANMARKT.

Poolsche Tarwe tot vorige prijzen alleen bij gerijpen verkocht, andere soorten zonder handel: 130, 131 a o. b. Pools. f 285.

Rogge zonder handel, in de stemming was bij vorigen marktdag geen verandering.

Garst als voren: 112 a p. n. Deens. f 144; 108 a vries. Winter f 127.

Haver zonder handel.

Boekweit: f 20 a Holsteins f 185; 413 a Vlaamsch f 150. 120 a Fransch VI. f 161.

Koolzaad. Gering Vriesch 54 a 9/vat. Op 9 vaten. Olie in April ek. 47; Sept., Oct. en Nov. f 55½. Lijnzaad. Haastig: 110 a Koningsb. f 265. Raapolie op 6/w f 38½. Vliegand f 32; 10. Sept. ek. 34½ Sept. 32½; Oct. f 32½; Nov. f 30½. Dep. f 32½. Lijnolie op 6/w. f 34½. Vliegand 28½. Hennepolie op 6/w. f 36; Vliegand f 35.

ROTTERDAM, 22 Mei. Rogge. 148/2 a Fransche f 160.

SCHIEDAM, 22 Mei. Rogge. 150 2 a n. Windau f 170 6/w. — Gerst 1 9 2 a Libau f 128 kont, f 129 6/w, f 130 3/m. — Mouwijn f 40.25; Jenever f 13.75; Amat. Proef f 15. — per Ned. vat zonder fast zonder de belasting.

DELET, 22 Mei. Beter eerste kwaliteit f 32. a 34½ tweede kwal. f 28 a 30.

ANTWERPEN, 22 Mei. Ruysr. Gedaan zijn ca. 150 b. nieuw Carolina en 500 z, ongenelde Arracan.

RUWE SUIKER. Zijn gedaan ca. 110 k. blank Havana.

LONDEN, 21 Mei. Indië. De Indië-verrijfing den 13 begonnen, zijn gisteren afgelopen. Van 9835 k. in verlijng gebragt, zijn 3205 gekocht, 2003 voor export, 500 voor consumptie en 700 om weder te verkopen. De beste kwaliteiten hebben zich gesouteneerd, de overigen zijn 1 a 3 d. gedaald.

GRAAN. De affaires waren onbelangrijk tot de prijzen van Maandag; deze week zijn 544 quarters vreemde Tarwe aangekomen.

LIVERPOOL, 20 Mei. Katoen. De Katoenmarkt was heden vrij ferm maar de prijzen bleven onveranderd. Gedaan zijn 5000 b voor export.

ORDEAUX, 19 Mei. Voondoz. Armagnac 38. — Marmande 37.25, Pays 32, Tailla 30 a 100. Het 2/3 stationair 50.30. dispon.

HAMBURG, 20 Mei. KOFFIJ. De markt is sedert Vrijdag zeer kalm gebleven, daar de koopers zeer omzigtig te werk gaan, in afwachting van nieuwe aanvoeren; ook zijn de houders niet genegen om lager af te geven. De laatste berichten van Rio melden dat de prijzen vast en de afzendingen herwaarts zeer beperkt zijn. Sedert Vrijdag is verk. 5000 b. Brazil van 3 1/2 a 4 1/2.

RUWE SUIKER. Tegen het einde der laatst afgelopen week zijn nog gedaan 400 k. bruin en blank Bahia tot onveranderde prijzen. Gisteren en heden was de markt kalm. Geraf. Jneerd. Zonder aanmerkelijke verandering.

GRANEN slap. 126/130 a Tarwe dadelijk 106 a 114 Rth.; 129/130 a Oostzee 83 a 90 Rth. Rogge dadelijk, ferm. 123/124 a Pillau 54; 124 a Dantzig 53 1/2 Rth. Garst onveranderd. Deensch slaauw; 112 a Seeland 5, 12. Haver aangeboden en moeilijk te plaatsen. Van Jutland is eene lading 80 a gedaan a 35 1/2 Rth. bruto.

NEW-YORK, 10 Mei. KATOEN. Gisteren ontvangen berichten per Europa dd. Liverpool 26, kondigden eene daling van 1 d. aan; aan de markt is daarop weinig gedaan. Heden morgen was de stemming iets beter; evenwel zijn slechts gedaan 1800 b. ordin. tot zeer onregelmatige prijzen, die eene daling daartstellen van 1/4 a 1/2 c. Bij het eindigen der markt waren die soort van partijen schaars en gevraagd.

NETWERKEN. Walvischtraan ferm; 500 v. zijn gedaan a 42 c. Er is meer vraag voor Lijnolie 10,000 gallons zijn gedaan tot 75 a 76 c.

RIJST. Deze week gezocht. Gedaan zijn 800 tierjes, waarvan gisteren 100 voor 3 doll.; ook is 3,50 besteed, doch voor de beste.

SPECERIJEN blijven gedrukt. Eenige partijtjes Notenmuskaat N° 1 golden 1 dollar.

TABAK. Slap. De vraag voor Kentucky bepaalt zich tot eenige kleine partijtjes voor export; de prijzen zijn onveranderd.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.			
	22 MEI 4 1/2 u. gebt.	23 MEI 4 1/2 u. gebt.	
Neossl. Werkel. Sch. a 2 1/2 pCt.	57 1/2	57 1/2	57 1/2
Dito Dito	67 1/2	67 1/2	67 1/2
Dito Dito	88 1/2	88 1/2	88 1/2
Dito Obligatien O. I.	87	87 1/2	87 1/2
Amortis. Syndic.	87 1/2	87 1/2	87 1/2
Handel-Maatschappij	109 1/2	109 1/2	109 1/2
Aand. Rijn-Spoorweg			
Aand. Holl. S. M.			
Obligatien			
Belg. Obligatien 1844			
Cert. bij de Belg. Bank	47 1/2	47 1/2	47 1/2
Dito bij Rotsch. en Volksw.	47 1/2	47 1/2	47 1/2
Frankf. Obligatien	51 1/2	51 1/2	51 1/2
Spanje bij Ardois a 85	15 1/2	15 1/2	15 1/2
Dito Dito	15 1/2	15 1/2	15 1/2
Dito Onbep. Stukken	15 1/2	15 1/2	15 1/2
Dito	38 1/2	38 1/2	38 1/2
Dito Binnel. 2400 P.	34 1/2	34 1/2	34 1/2
Comp. d'Inde	6 1/2	6 1/2	6 1/2
Passive	6 1/2	6 1/2	6 1/2
Fransche Uitgest.	5 1/2	5 1/2	5 1/2
Portugal te Londen 5 pCt. nu 4	33	32 1/2	32 1/2
Dito Dito	32 1/2	32 1/2	32 1/2
Dito bij Hope 1798 en 1816	103	103 1/2	103 1/2
Dito Dito 1828 en 1829	104 1/2	104 1/2	104 1/2
Cert. bij d° 1831 en 1833	94 1/2	94 1/2	94 1/2
Dito	97	96 1/2	97
Dito bij Hope	88	87 1/2	87 1/2
Dito bij Stieglitz en C°	87 1/2	87 1/2	87 1/2
Dito bij id. 5de Serie			
Cert. te Hamburg			
Inschrijving in Assignat.	64 1/2	64 1/2	64 1/2
Cert. van dito	64 1/2	64 1/2	64 1/2
Polen, Aand. a fl. 500			
Dito met Lot. a 300			
AMERIKA, Bank-Actien			
Prussien, Aand met Lot. R. 50	71 1/2	71 1/2	71 1/2
OOSTENRIJK, Metalliek	5 pCt. 71 1/2	37 1/2	37 1/2
Dito	2 1/2	38	38 1/2
Dito Nieuwe	2 1/2	77 1/2	77 1/2
Dito Nieuwe	5	77 1/2	77 1/2
Ween. Bank bij Gollen C°	4	62 1/2	62 1/2
Dito			
Aand. met Loting fl. 500			
Nieuwe dito	250		
Napels, Cert. Lam. en Bouwer 5 pCt.		9 1/2	9 1/2
Brazil te Londen 1824	5	88 1/2	88 1/2
Dito Leening 1843	5		
Dito a 200	4 1/2	78 1/2	78 1/2
Mexico	5	32 1/2	32 1/2
Venezuela 6 pCt. nu	4		
New Grenada 6 pCt. nu	4 1/2		
Ecuador		3 1/2	3 1/2
Grieken a 500			
Denemarken 5 pCt. 1904; Polen, Certific. 4 pCt. 77			
Binnel. fondsen bij eenige handel in Integralen goed prijs-houdend. 3 pCt. Fransche wederom iets flauwer. Van Spaansche waren Ardois iets williger. 3 pCt. Binnel. onveranderd. Portug. meer aangeboden en flauwer. Metall. bij eenige vraag ongeveer 1/2 pCt. beter. Mexic. mede iets hooger; de andere fondsen genoegzaam zonder verschil.			
Koers van het Geld: Beleening 2 1/2 pc., Prolongatie 2 1/2 pc.; Disconto 2 pc.			

Wisselkoers.

Paris	2/m. f 56 1/2	Livorno	2/m. f 38 1/2
Bordeaux	2/m. f 55 1/2	Napels	2/m. f 81
Madrid	1/m. f 56	Petersburg	2/m. f 1,81 1/2
Cadix	1/m. f 242	Weenen	6/w. f 35 1/2
Seville	1/m. f 243	Augsburg	2/m. f 35 1/2
Bilbao	1/m. f 240	Frankfort	2/m. f 98 1/2
Lissabon	1/m. f 41 1/2	Hamburg	2/m. f 35 1/2
Porto	1/m. f 41 1/2	Londen	2/m. f 11,75
Rotterdam	2/m. f 46	Rotterdam	2/m. f 1,80

BIJENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 22 Mei. Belg. leen. 2 1/2 pc. 50 1/2; 5 pc. 97 1/2; 1840, 5 pc. 99 1/2; Spanje Ard. 5 pc. 15 1/2; Binnenl. 3 pc. 34 1/2; Coupons —; Rom. Leening 74.

LONDEN, 21 Mei. Cons. kont. — a —; op tijd 97 1/2 a 97 1/2; Braz. 88 a 90; 1829/39 — a —; 1843 — a —; Den. 3 pc. 76 a 78; N. L. 5 pc. 102 1/2 a 103 1/2; Ecuador 3 1/2 a 4; Gren. 17 a 17 1/2; Uitgest. 4 1/2 a 4 1/2; Mexico 84 1/2 a 85; Peru 4 pc. 81 1/2 a 81 1/2; Uitgest. 36 1/2 a 37; Portugal 5 pc. — a —; 4 pc. 32 1/2 a 33; 3 pc. 33 1/2 a 34; Rusl. 1822, 5 pc. 111 a 112; (N.) 4 1/2 pc. 100 1/2 a 100 1/2; Spanje 5 pc. 20 a 20 1/2; 3 pc. 39 1/2 a 40; Coupons — a —; Passive 5 1/2 a 6; Holl. 2 1/2 pc. 59 1/2 a 59 1/2; 4 pc. 89 1/2 a 90 1/2; Venez. 33 a 34; Uitgest. 12 1/2 a 13.

BERLIJN, 21 Mei. Schuldbr. 3 1/2 pc. 85 1/2; Loten 123 1/2; Rusl. Stiegl. 4 pc. —; Poels. 4 pc. 81; Loten fl. 200 93 1/2; id. fl. 300 144 1/2; id. fl. 500 83 1/2.

HAMBURG, 21 Mei. Cons. kont. Eng. Leen. 106 1/2; Stiegl. 4 pc. 87; Spanje, Ard. 5 pc. 14 1/2; Binnenl. 3 pc. 33.

FRANKFORT, 21 Mei. Met. 5 pc. 74 1/2; 4 pc. 59; 2 1/2 pc. 39 1/2; Bank-Actien 115 1/2; Darmst. Loten fl. 50 77 1/2; id. fl. 25 26 1/2; Badensche Loten fl. 50 54 1/2; id. fl. 35, 33; Nassausche 24 1/2; Holl. 2 1/2 pc. 57 1/2; Werk. Sch. 4 pc. —; Syndic. 3 1/2 pc. 88 1/2.

NIEUWSTIJNDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

PRIJZEN VAN COUPONS EN LOSBARE OBLIGATIEN.			
Metalliek	23,90 a 95	Pruissische	34 1/2 a —
Napelsche	25 —	Spaansche	— —
Div. in Est.	11,72 1/2 —	Hamb. Russ.	35 1/2 —
Eng. Russen	— —	Russ. in Z. R.	36 1/2 —
Fransche	56 1/2 —	Pap.	— —
Belgische	56 1/2 —	Poels. in Fl.	27 1/2 —

SPECIE-COURS.

GOUDE SPECIE.			
Stukken a 10 per Stuk		9,70 a 9,75	
Oude Gerande Dukaten		5,60 a 5,70	
Wigtige Souvereinen		11,75 a 11,85	
Pistolen		9,50 a 9,60	
Stukken van 20 Francs		9,45 a 9,55	
Baren Goud en Specie a 1442,60 per Ned. & fln.	10 1/2 a 11 1/2 pc.		
ZILVEREN SPECIE.			
Piasters	per Stuk	2,55 a 2,60	
Stukken van 5 Francs		2,34 a 2,37	
Brabandsche Kroonen		2,65 a 2,70	
Fransche		2,70 a 2,75	
Pruissische Daalders		1,74 a 1,77	
Zilver 1000 a 980		— a —	
900 a 700		104,50 a 105, —	

SCHIEPSTIJNDINGEN.

TEXEL, 22 Mei. J. G. Appel, Zorgvliet, Batavia. — J. J. Prange, Rabenhaupt, Banjoewangie. — Gisteren nog: H. de Jong, Jan Hendrik, Panaroekan.

HELVOET, 22 Mei. J. A. Pronk, India, Banjoewangie, l. van Brouwershaven, geleverd door de stoomboot Kinderdijk. — Gisteren nog: A. J. Ihlower, Maasnymp, Batavia.

UITGEZEILD

TEXEL, 21 Mei. A. Klok, Hunderen, Lissabon. — R. Fardel, Arsene en Marie, Nantes.

HELVOET, 22 Mei. J. Maresal, Hambourg, (s.) Havre. — O. Reilly, Blarney, (s.) Liverpool.

GEPRAAIDE SCHEPEN.

Kapt. Pronk, van Banjoewangie in Brouwershaven binnen, rapporteert gepraaid te hebben: Den 1en Maart op 32° 18' Z.Br., 49° 50' O.L.: Drie Maria's, kapt. Verbeek, van Batavia naar Rotterdam. — Den 1en Maart bij Lezard: Vlas-handel, kapt. Hoek, van Bordeaux naar Rotterdam.

ZEILKLAAR LIGGENDE SCHEPEN.

NIEUWE DIEP, 22 Mei. Christophorus Columbus, G. Groenewoud, Batavia. — Passareoang, C. C. B. Fallbrun, id.

CARGA-LIJSTEN.

AMSTERDAM.

BANJOEWANGIE, Rabenhaupt, Prange; 3,700 b. Koffij, 1,412 kann. Suiker, 484 sch. Tin, 1,977 boss Bindrottin-gen, N. H. M. — Jan Hendriks, de Jong; 4,371 b. Koffij, 2,069 kann. Suiker, 976 sch. Tin, 2,968 b. Bindr. N. H. M.

BORDEAUX, Klasina Bruins, Smit; 100 z. Rijst, van Beek en Jurjans; 6 b. Anijsaad, Haages on Levert; 6 tjs. Anijn, Wed. H. Rahder en Zoon; 28 oksh. Honig, J. C. H. Warfbain; 12 oksh. Wijn, Glasenkamp en Comp.; 30 oksh. dito, Thelen en Comp.; 4 oksh. dito, G. F. Sig-ling; 4 oksh. Terpentijn, J. Holtey; 3 v. Wijnsteen, Mat-thes en Bormaster; 200 oksh. Wijn, P. Hoppe; 53 oksh., 20 k. Wijn, 1 v. Gom, 1 v. Wijnsteen, Order.

ROTTERDAM.

BATAVIA, Maasnymp, Hdower; 2,070 b. Koffij, 734 kann. Suiker, 303 sch. Tin, 1,229 boss. Bindrottin-gen, N. H. M.

BANJOEWANGIE, Bato, Broeksmit, 5,870 b. Koffij, 2,902 kann. Suiker, 966 geh. Tin, 2,456 boss. Bindrottin-gen, N. H. M.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 23 Mei in lading naar:

Keulen W. Lintz, Herman.

Weesel J. C. W. Wilson, Coln N° 4.

Frankfort en Coblenz J. H. C. de Graeff, het Vertrouwen.

Duisburg B. Brinkamp, Twee Gebroeders.

Straatsburg B. Geiger, Frankfort N° 4.

Mainz J. L. Arera, Ondine.

Dusseldorp, Neus en L. Gartman, Niederrein N° 4.

Urdingen J. Seil, Amsterdam.

Manheim P. Weeks, de Stad Amsterdam.

Maastricht

AMSTERDAM, 22 Mei vertrokken naar:

Keulen Joh. Wemmers, Coln N° 7.

Rijnhoogte KEULEN 22 Mei 10 vt. 2 dm.

PUBLIEKE VERKOOPING VAN HUIZEN IN HET O. Z. BEKKEN-LOGEMENT.

Op Maandag 26 Mei, 's avonds ten vijf ure.

N° 1. Een Huis, Achterhuis en Erve, O. Z. Voorburg, N° 2529.

2. Een dito, naast Perceel N° 1, N° 2530.

3. Een dito, als voren, N° 2522.

4. Twee Huizen en Erven, O. Z. Achterburgwal, N° 24 en 2446.

5. Een Huis, Achterhuis en Erve, St. Anthonies Breestraat, N° 5612.

6. Een Huis en Erve, Rusland, N° 2313.

7. Het Buitenverblijf Oberveld, aan den Heerenweg, buiten Haarlem, N° 79 en 81.

8. Een Koetshuis, Stalling en Erve, als voren.

9. De Opstal van eenen Moes- en Broeituin, als voren, N° 476 en 477.

10. Zes Kampen Wei- en Hoolland, Gem. Spaarnewoud, groot b. 8,1607, N° 49, 66 en 81.

11. Acht Kampen dito, Gemeente Sloten, aan de Haarlemmer Trekvaart, groot b. 8,3860.

12. Eene Warmoezierderij, Werf en Erve, Weespervaart bij den Omval, groot b. 2,6363.

13. Eene dito, achter den Spoorweg, in de Watergraaf-meer, groot b. 2,2576.

14. Een Perceel Kleigrond, in de Gemeente Ouder-Amstel, groot b. 0,6340.

15. Een Huis en Erve, Hoogstraat, N° 2381.

16. Een Huis, Achterhuis en Erve, Zwanenburgwal, N° 4626.

17. Een Huis en Erve, Zandstraat, N° 3803.

18. Een Huis, Tuin en Erve, Barndesteeg, N° 1074.

19. Ie helft in een Huis, Tuin en Erve, Kerkstraat, N° 4186.

20. Een Huis en Erf, Bergstraat, N° 5223.

21. Een Huis en Erve, Rozenstraat, N° 1648.

22. Een Huis, Achterhuis en Erve, Prinsenstraat, N° 4626.

23. Een Huis en Erve, Schipperstraatje, N° 2646.

24. Een Huis, Achterhuis, Tuin en Erve, Haarlemmerdijk, N° 156.

25. Twee Huizen, Achterhuizen en Erven, Lauriergracht, N° 1442 en 1441.

26. Een Huis en Erve, Anjelijsgracht, N° 4982.

27. Een dito, 2de Egelantiersdwarsstraat, N° 3616.

28. Een dito, Anjelijsgracht, N° 4988.

29. Een Buitenverblijf en Erven, Verwerspad, aan den Amsteldijk, N° 310 en 511.

ADVERTENTIE.

(1124) Heden overleed alhier in den ouderdom van bijna 58 jaren, na voorzien te zijn geweest van de laatste wettelijke verordeningen, **CAROLUS LUDOVICUS ANTONIUS VAN DER HORST**, 's Hage, 20 Mei 1851.

(1129) Op den 15 Mei 1851, overleed te 's Prinsen-hage bij Breda, na voorzien te zijn van de Genade-Middelen van onze Moeder de fl. Kerk, de Heer **JOANNES PETRUS LODESTIJN**, in den jeugdigen leeftijd van 23 jaren en ruim 3 maanden.

Alygemeene kennisgeving aan vrienden en bekenden.

In eene Apotheek te Amsterdam, vraagt men iemand het recepteren kundig, en die zich verder zou willen bekwalen. Adres met franco brieven onder de letters G. A. aan den Uitgever van de Tijd, N. H. C. (1128)

(1130) Men biedt tot zeer geringen prijs TE KOOP: Acht verschillende en extra rijke paren koperen vergulde **COMMUNIEBANK-KANDELAARS**, ter hoogte van 59c. tot en met 1m. 60c., alsmede eene **KASUIFELENKAST** met 15 Laden. Te bevragen onder letter O. bij den Boekhandelaar P. T. BRAAM, te Rotterdam.

(1103)

Gouden en Zilveren Kerkwerken.

De ondergeteekenden hebben de eer te berigten, dat hunne Winkel steeds voorzien is van:

VENERABELS, CIBORIEN, KELKEN, WIEROOKVATEN, WIJNAMPULLEN, SCHENKBLADEN, SCHILDEN EN KLAMMEN OP MISSALEN, LIEVE VROUWE KROONEN, CHRISTUSBEELDEN, enz. enz., en dat zij bij buitengewone aanvraag van kostbare stukken, in de gelegenheid zijn die met de meeste spoed en nauwgezetheid uit te voeren.

W. T. HERMANS & Cie.
te Eindhoven.

NB. Zij bevelen zich mede tot het bijvergulden van Oude Zilveren Voorwerpen, en wel in het vuur, met geel enz. naar de Parijsche methode.

Te Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.

